

zemského soudu v Brně ze dne 12. listopadu 1926 bylo vysloveno, že sporných pozemků, náležejících dle udání obou stran k dolnorakouskému svěření S-skému v L., nabyt následkem zrušení svěření on, vypovědný Josef S. jako fiduciář s omezením fideikomisární substituce ve prospěch prvního čekatele, který by byl podle zřizovací listiny o tomto dolnorakouském svěření povolán v čas nápadu k nástupnictví v ně. Poněvadž fiduciář jest vlastně jen požívatelem, kdežto vlastníkem jest fideikomisární substitut (§ 613 obč. zák.), tedy by se sporné pozemky mohly sčítati s moravským svěřenstvím, bylo by třeba, by měly téhož vlastníka, tedy aby v obou případech byl též fideikomisární substitut; teprve pak, kdyby se ukázalo, že sporné pozemky sečteny s ostatním pozemkovým majetkem svého vlastníka v čl. území ležícím podrobeny jsou záboru, bylo by zřejmo, že z nich může býti dána Josefu S-ovi výpověď z hospodaření, která mu skutečně dána jest jako držiteli bývalého svěření. Doložiti sluší, že ovšem kdyby se fideikomisární substitut nedožil smrti fiduciáře (§ 608 obč. zák.), pominula by sice substituce (§ 615 tamže) a stal by se vlastníkem fiduciář, avšak to by nevadilo, když i tu by byl fiduciář jako případný budoucí vlastník v obou případech též. Bylo by tedy vyšetřiti a zjistiti, jak fideikomisární substituce, první čekatelství v obou případech vypadá, neboť Josef S. ve stížnosti tvrdí, že substituce ta je v obou případech různá, takže by nebyl substitut a tedy vlastník též. Zjistiti by se to dalo spisy obojího svěření a zvláště obsahem obojí zřizovací listiny. Avšak, jak později na jevo vyšlo, měla se věc poněkud jinak, totiž tak, že zemský soud v Brně usnesením ze dne 12. listopadu 1926 prohlásil vlastně, že jeho usnesení ze dne 2. září 1925 vztahuje se i na sporné pozemky, které jsou součástí dolnorakouského svěření, takže by ovšem byl býval i fideikomisární substitut jak při býv. moravském svěření, tak při sporných pozemcích též, avšak usnesením ze dne 19. února 1927 zemský soud v Brně právě uvedené dřívější své usnesení zrušil s tím, že po právní moci tohoto zrušení zavede řízení předepsané zákonem o zrušení svěření, takže není dle obsahu výpovědních spisů ohledně sporných pozemků učiněna ještě dispozice ve smyslu zákona o zrušení svěření. Nebude-li v čase opětného rozhodování o výpovědi ještě pravoplatného rozhodnutí zemského soudu v Brně o sporných pozemcích dle § 3 zákona o zrušení svěření, bude ovšem třeba hořejší vyšetření obojí fideikomisární substituce zřizovacích listin provésti a teprv pak bude se moci uvážiti, co činiti jest. Na tuto otázku ad b) dojde ovšem teprv tehdy, nebudou-li se sporné pozemky jeviti allodními, t. j. otázka a) předchází. Bylo tedy z důvodů uvedených ad a) a b) přerušeno řízení rekursním soudem vyslovené zrušení a doplnění šetření v uvedených směrech a nové rozhodnutí soudu tomu uložiti.

Čís. 7127.

I zabavením podle § 374 ex. ř. nabývá vymáhající věřitel soudcovského zástavního práva s pořadím podle dne, kdy výkonný orgán věci v zápise sepiše a popíše. Lhůta § 256, druhý odstavec, ex. ř. počíná však

v takovém případě teprve dnem, jímž se zástavní právo nabytím právní moci exekučního titulu neb uplynutím lhůty k plnění přeměnilo v zástavní právo vykonatelné. Tato přeměna zástavního práva k zajištění v zástavní právo vykonatelné a tím exekuce zajišťovací v exekuci uhražovací nastává sama sebou.

(Rozh. ze dne 8. června 1927, R I 462/27.)

E x e k u č n í s o u d, prodáv zabavené movitosti z volné ruky, přikázal výtěžek Zikmundu U-ovi. **D ů v o d y**: Podle § 288 ex. ř. platí ustanovení §§ 283 až 287 ex. ř. o rozvrhu výtěžku docíleného dražbou věcí movitých, obdobně o tom, jak jest užití výtěžku, kterého bylo dosaženo při prodeji z volné ruky. Podle § 286 ex. ř. jest pro zapravení pohledávek, které mají býti z výtěžku zapraveny, rozhodným pořadí, v jakém soudní zabavení za sebou jdou. Podle spisů a zájemného protokolu byly prodané věci zabaveny nejprve dne 25. listopadu 1925 pro Zikmunda U-a k zajištění jeho pohledávky 12.000 Kč a usnesením krajského soudu ze dne 6. září 1926 k jeho žádosti povolen prodej týchž věcí. Řízení prodejové bylo sice zrušeno usnesením z 12. prosince 1926 podle §§ 200 č. 3 a 282 ex. ř., ale Zikmund U. svou pohledávku k rozvrhovému roku přihlásil a dlužno proto k jeho nároku hleděti (§ 285 ex. ř.). K rekursu vymáhající věřitelky firmy K. přikázal **r e k u r s n í s o u d** nejprve 254 Kč nezl. Františku K-ovi, dále 2.797 Kč 87 h firmě K. a zbytek Karlu S-ovi. **D ů v o d y**: Rozvrhové usnesení prvního soudu napadá firma K. z toho důvodu, že soud prvé stolice přiznal pohledávce Zikmunda U-a pořadí, ačkoliv zástavního práva pro ni nebylo, zaniknuvši zrušením prodejového řízení. Stížnost vymáhajícího věřitele firmy K. jest odůvodněnou. Pro rozvrh výtěžku z prodeje zabavených svršků ustanovuje § 286 ex. ř., že se nejprve z výtěžku zaplatí májí útraty odhadu a dražby a potom včas přihlášené zástavní pohledávky, jakož i vykonatelné pohledávky, ku jichž vydobytí byla povolena dražba, a že pohledávky mají se počítati podle přihlášky a jejích dokladů, jakož i podle soudních exekučních povolení a že pro pořadí pohledávek při soudcovských právech zástavních jest rozhodným soudní zabavení, a, pokud jde o úroky a útraty, platí zásady §§ 216, 217, 218 prvý odstavec a 219 ex. ř. Musí tedy soud při rozvrhu výtěžku zkoumati, zda pro pohledávku zástavní právo dosud trvá a jeho pořadí, které podle § 256 prvý odstavec ex. ř. při soudcovských právech zástavních zakládá se zabavením. První soud přikázal zbytek výtěžku 3.304 Kč na částečné zaplacení pohledávání Zikmunda U-a 7.700 Kč s přísl., poněvadž prý prodané věci zabaveny byly dne 25. listopadu 1925 ku zajištění jeho pohledávky 12.000 Kč a jest tedy jeho zástavní právo prvním, že sice prodejové řízení bylo podle § 200 č. 3 a 282 ex. ř. zrušeno, že však Zikmund U. svou pohledávku ku rozvrhu přihlásil a že nutno proto k jeho nároku podle § 285 ex. ř. hleděti. Tento názor prvního soudu byl by správným, kdyby zástavní právo pro pohledávku Zikmunda U-a ještě trvalo, čemuž však není tak. Podle § 256 druhý odstavec ex. ř. zaniká soudcovské právo zástavní, nebyl-li návrh na

prodej učiněn do roka ode dne zabavení a nebylo-li v řízení prodejovém náležitě pokračováno. Zikmundu U-ovi byla usnesením krajského soudu v P. ze dne 24. listopadu 1925 podle směnečného platebního příkazu ze dne 11. listopadu 1925 povolena exekuce zabavením dlužnickových svršků ku zajištění pohledávky 11.700 Kč s přísl. a bylo zabavení provedeno dne 25. listopadu 1925 zabavením věcí nyní prodaných. Tím Zikmund U. nabyl pro svou pohledávku s přísl. zástavního práva, které ovšem mohl realizovati pro svou pohledávku teprve tím okamžikem, kdy pohledávka stala se vykonatelnou, a mohl pro ni vésti uhražovací exekuci a domoci se povolení prodeje zabavených věcí. To nebylo sice v povolujícím usnesení proti předpisu § 375 druhý odstavec ex. ř. uvedeno, plyne však z povahy zajišťovací exekuce. Jakmile tento okamžik nastal, přešlo zajišťovací zástavní právo tím, že exekuční titul nabyl právní moci a lhůta ku splnění přešla, ve vykonatelné právo zástavní. Den, kdy vykonatelnost tohoto práva zástavního v zájemním protokole byla poznamenána, jest rozhodným, neboť přeměna zástavního práva v nepodmíněné nastává sama sebou, když ony podmínky se splní, a od toho okamžiku počítá se také roční lhůta k návrhu na prodej a k řádnému pokračování v prodejovém řízení (viz Neumann komentář k exekučnímu řádu z r. 1906 str. 703—704). Zikmund U. uzavřel s dlužníky dne 1. prosince 1925 smír, jímž se zavázali, že pohledávku 11.700 Kč s přísl. zaplatí ve třech lhůtách, včetně do 15. ledna 1926 4.000 Kč, do 15. července 1926 dalších 4.000 Kč a zbytek s úroky a útratami do 15. ledna 1927 vše pod ztrátou lhůt a exekucí a v exekučním návrhu na uhražovací exekuci ze dne 4. září 1926 uvádí, že dlužníci první splátku zapravili úplně dne 23. ledna 1926, tedy nikoli dne 15. ledna 1926. Tím stal se celý zbytek splatným a mohl Zikmund U. vésti uhražovací exekuci již dnem 16. ledna 1926 a tím dnem exekuce zajišťovací přešla sama sebou v exekuci uhražovací, aniž bylo nutno, prováděti zabavení a od toho dne nutno také počítati jednoroční lhůtu ku zániku práva zástavního a nikoliv dnem 6. října 1926, kdy Zikmund U. dal exekuci uhražovací novým zabavením provésti, při kterém zabaveny byly pouze svršky již dne 25. listopadu 1925 zabavené. Vymáhající věřitel podal sice, čítajíc od 16. ledna 1926 do jednoho roku, návrh na prodej již dne 4. září 1926, než v povoleném prodejovém řízení řádně nepokračoval, dav je usnesením ze dne 12. prosince 1926 podle § 200 čís. 3 a 282 ex. ř. zrušiti, následkem čehož jeho zástavní právo zaniklo podle § 256 druhý odstavec ex. ř. nejpozději dnem 16. ledna 1927 a nemohl proto první soud k tomuto zástavnímu právu přihlížeti při rozvrhu kupní ceny za zabavené předměty prodané dne 25. února 1927 a poněvadž tak učinil, jest stížnost zadnější věřitelky firmy K. odůvodněnou a musil jí proto rekursní soud vyhověti a usnesení prvního soudu změnit. Když má se věc tak, má nejpřednější právo zástavní vykonatelná pohledávka nezl. Frant. K. na výživném za dobu od 1. srpna 1926 do 31. prosince 1926 250 Kč s přísl., pro niž se zajištění stalo dne 20. ledna 1926 a přešlo v exekuci uhražovací s platností jednotlivých splátek výživného, pak pohledávka stěžovatelky, pro niž právo zástavní založeno dne 16.

října 1926 a pohledávka Josefa S-a, pro niž se zabavení stalo dne 10. prosince 1926.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Zikmunda U-a.

D ů v o d y:

Především nelze souhlasiti s dovolacím rekuresem, že prohlášením ve smíru ze dne 1. prosince 1925, že v platnosti zůstávají zástavní práva, nabytá pro stěžovatelovu pohledávku, stalo se právo nabyté zajišťovací exekucí smluvním právem zástavním, neboť, měla-li nabytá zástavní práva zůstatí v platnosti, nemělo na jejich podstatě nic býti měněno. Dovolací rekurs nemá pravdu ani v tom, že rekurent zajišťovací exekucí nabyl na zabavených věcech jen práva obdobného právu zástavnímu, neboť i zabavením podle § 374 ex. ř. nabývá vymáhající věřitel soudcovského práva zástavního (§§ 256 první odstavec a 402 ex. ř.) s pořadím podle dne, kterého výkonný orgán věci v zápise sepiše a popíše (§ 253 ex. ř.) a jest rozdíl jen v tom, že vymáhající věřitel, jemuž byla povolena exekuce toliko ku zajištění, nemůže v ní pokračovati, pokud se týče, nemůže učiniti návrh na povolení prodeje podle § 264 ex. ř. dříve, než se jeho zástavní právo nabytím právní moci exekučního titulu neb uplynutím lhůty k plnění přeměnilo v zástavní právo vykonatelné. Právě proto nepočíná se lhůta § 256 druhý odstavec ex. ř. v takovém případě dnem, kdy bylo vykonáno zabavení k zajištění, nýbrž teprve dnem, kterého vymáhající věřitel podle toho, co uvedeno, mohl učiniti návrh na zpeněžení, pokud se týče na povolení prodeje. Tato přeměna zástavního práva k zajištění v zástavní právo vykonatelné a tím exekuce k zajištění v exekuci uhražovací nastává ovšem sama sebou, jak správně uznal rekursní soud (tak také Neumann, Exekutionsordnung, 1910, str. 387) a neprávem dovolává se ve směru tom dovolací rekurs Walkera-Procházky, System des Exekutionsrechtes 1926, str. 307, — kde uvedeno, že, stal-li se exekuční titul vykonatelným, neb uplynula-li lhůta k plnění, se »v exekuci pokračuje« (»wird die Exekution weiter geführt«), aniž by bylo třeba zvláštního výroku o přeměně, ovšem na návrh, jelikož pokračování v exekuci se neděje z moci úřední, — pokud se týče i zdejšího rozhodnutí sb. n. s. čís. 142, kde šlo o zajišťovací exekuci knihovním záznamem zástavního práva. Opačný názor vedl by k tomu, že vymáhající věřitel mohl by svou nečinností libovolně prodloužiti si lhůtu § 256 druhý odstavec ex. ř. Jelikož vzhledem k obsahu smíru ze dne 1. prosince 1925 a k nesporné okolnosti, že první splátka 4.000 Kč zavčas, 15. ledna 1926, nebyla zaplácena, není pochybnosti, že rekurent mohl dne 16. ledna 1926 učiniti návrh na povolení prodeje, jest souhlasiti s názorem rekursního soudu, že tímto dnem započala jednoroční lhůta § 256 druhý odstavec ex. ř. Rekurent ovšem dne 4. září 1926, tedy ve lhůtě, učinil návrh na povolení prodeje, než, byv podle exekučního vzorce 276 vyrozuměn, že se k dražbě žádný koupěchtivý nedostavil, neučinil dalšího opatření, načež prodejové řízení bylo podle § 200 čís. 3 a 282 ex. ř. zrušeno. Následkem toho zaniklo zástavní právo rekurentovo dnem 16. ledna 1927

a nemohlo proto k němu býti přihlíženo při rozvrhu kupní ceny za zabavené předměty prodané z volné ruky dne 25. února 1927, jak správně uznal rekursní soud. Stěžovatel poukazuje konečně ještě k tomu, že mu byla povolena dne 6. září 1926 pro vykonatelnou pohledávku 7.700 Kč s přísl. (11.700 Kč po splátce 4.000 Kč) uhražovací exekuce, která byla podle protokolu vykonána dne 6. října 1926 poznámkou k protokolu zájemnímu ze dne 25. listopadu 1925. Než ani z toho nemůže rekurent těžiti, protože dne 6. října 1926 jeho soudcovské zástavní právo k předmětům, o něž jde, ještě bylo po právu, takže pro týž nárok na těchže předmětech nemohl nabytí nového zástavního práva. Poukazuje-li dovolací rekurs k tomu, že šlo o jiný exekuční titul a o jinou pohledávku a že pro útraty sporu 1.254 Kč 19 h a útraty návrhu 240 Kč 14 h prodané věci zajišťovací exekucí zabaveny býti nemohly, protože tyto nároky tenkrát ještě neexistovaly, zapomíná, že zaplacením splátky se na podstatě nároku ničeho nemění, že zajišťovací exekuce přeměnila se v exekuci uhražovací a že nabyté právo zástavní vztahuje se i na příslušenství pohledávky, tedy i na úroky a útraty, třebaže vznikly teprve po výkonu zabavení.

Čís. 7128.

Úpadkový řád.

Uvedl-li věřitel v přihlášce celou pohledávku s tím, že úpadce složil částečné krytí na pohledávku a že dluhuje zbytek, jež přihlašuje k úpadku, zachoval se podle § 103 (3) konk. ř. Není závady, by věřitel dodatečně nepřihlásil k úpadkovému řízení onu (domněle krytou) část pohledávky, již nebyl původně přihlásil. K vysvětlení, proč původně nepřihlásil celou pohledávku, nebyl úpadkový věřitel povinen.

(Rozh. ze dne 8. června 1927, Rv I 229/27.)

Žalující banka (její právní předchůdkyně) přihlásila k vyrovnání pohledávku 52.000 Kč. Ježto vyrovnání bylo bezvýsledným, přihlásila žalující banka k úpadku napotom 28.200 Kč, odpočetši z původních 52.000 Kč částku 23.800 Kč (hodnotu cenného papíru úpadcova v depot žalobkyně). Dodatečně přihlásila pak žalobkyně k úpadku tento zbytek 23.800 Kč. Správce úpadkové podstaty tuto zbytkovou pohledávku popřel, tvrdě, že jde o samostatnou pohledávku. Byvši poukázána na pořad práva, domáhala se žalobkyně na správci úpadkové podstaty uznání, že dodatečně přihlášená pohledávka jest pravá a má se zařaditi do III. třídy úpadkových věřitelů. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vycházejí z uplatněného dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení (čís. 4 § 503 c. ř. s.), tvrdí žalovaný správce úpadkové pod-